Het recreatielandschap van het Drentsche Aa-gebied tussen 1900 en 1980

Door: Anita Pigmans

Negentiende eeuw

- Bereikbaarheid

- Invloed landschapsschilders

'Een rilling grijpt mij aan, ik zie een spooksel zweven.
Natuur dwaalt door dit veld met een rouwgewaad
omgeven. Slaap dan de doodslaap voort, O Drenthe's
vale heide. Omringt door Gruno's graan en Frieslands
vette weiden.'
Boxman 1834

Vincent van Gogh (1883)

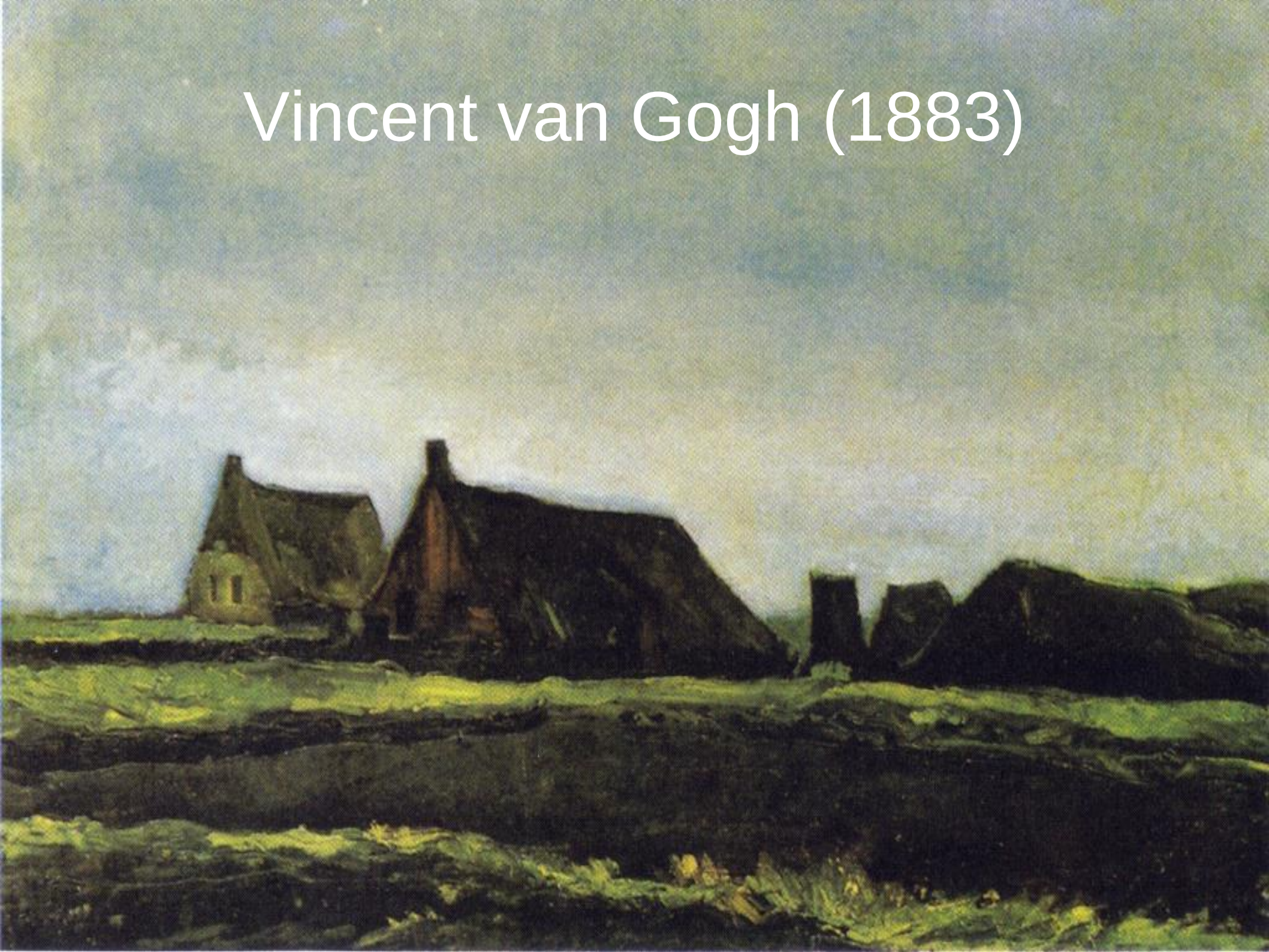

Henry Havard (1876)

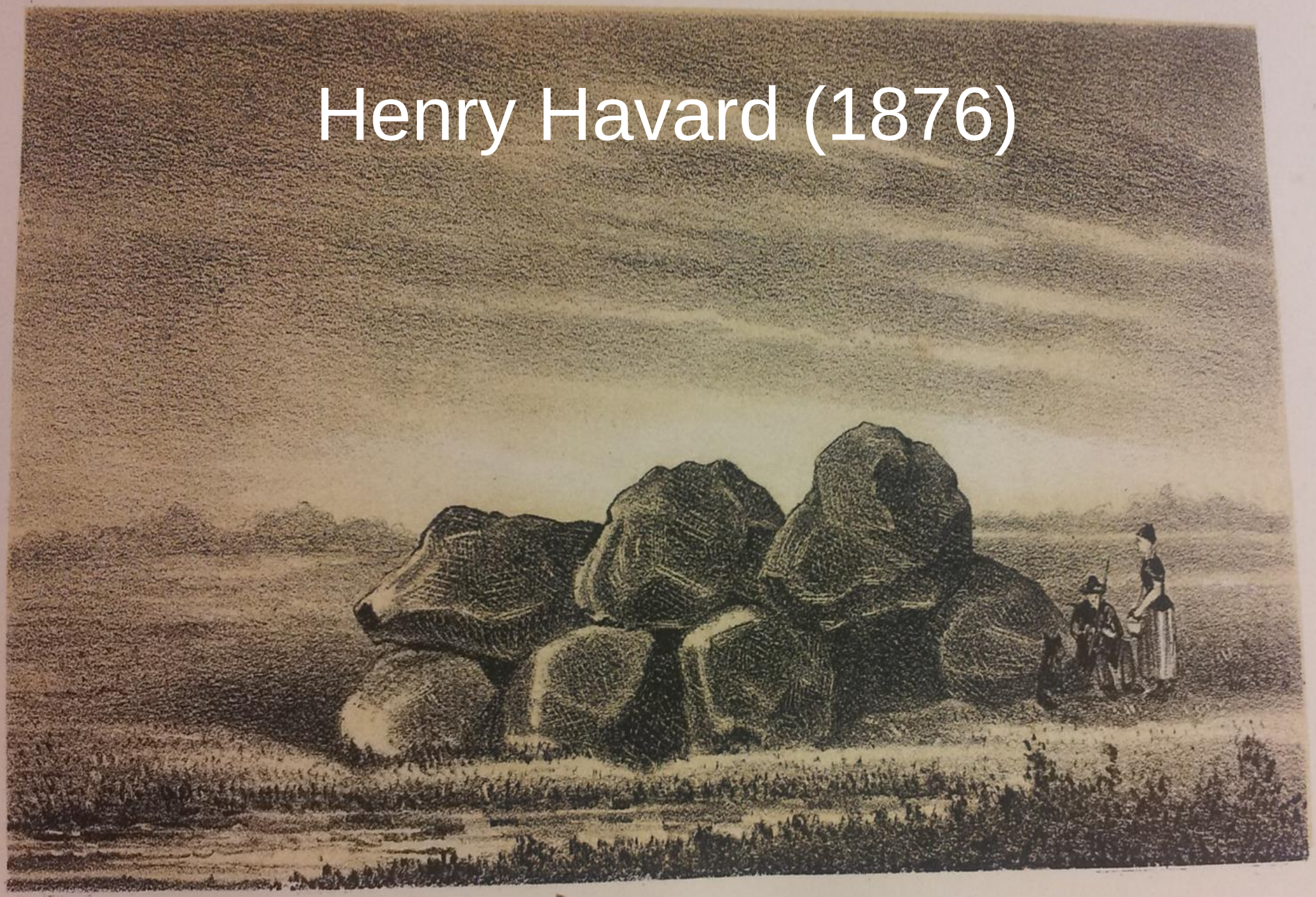

Het Hunnebed van Tijnaarloo.

Thematiek toeristische gidsen

Cultuurhistorische en landschappelijke elementen								
	1906	1928	1934	1939	1952	1958	1969	1974
Hunebedden	x	x	x	x	x	x	x	x
Grafheuvels	x			x	x	x	x	x
Havezaten	x	x	x	x	x	x	x	x
Dorpsgezichten	x	x	x	x	x	x	x	
Staatsbossen	x	x	x	x	x	x	x	x
Heidevelden	x	x	x	x	x	x	x	x
Pingoruïnes	x			x		x	x	
Schaapskudden	x							x
Wandel- fietspaden	n.v.t.	x	x	x	x	x	x	x

'Drenthe is namelijk geen vacantieoord van mondaine exclusiviteit. Hier zijn geen grootsteedse dancings, nachtclubs en floorshows. Drenthe is evenmin een kermisterrein voor transistors meedragende zwermen. Een feestneuzen happening behoort hier tot de onmogelijkheden. Wie naar Drenthe komt, moet tevreden zijn met de stilte van de heide, met het groen van de bossen, met de schilderachtigheid van de dorpen en de mysterieuze sporen van het grijze verleden.'

Toeristische gids 1969

Periode van 1900 tot 1950

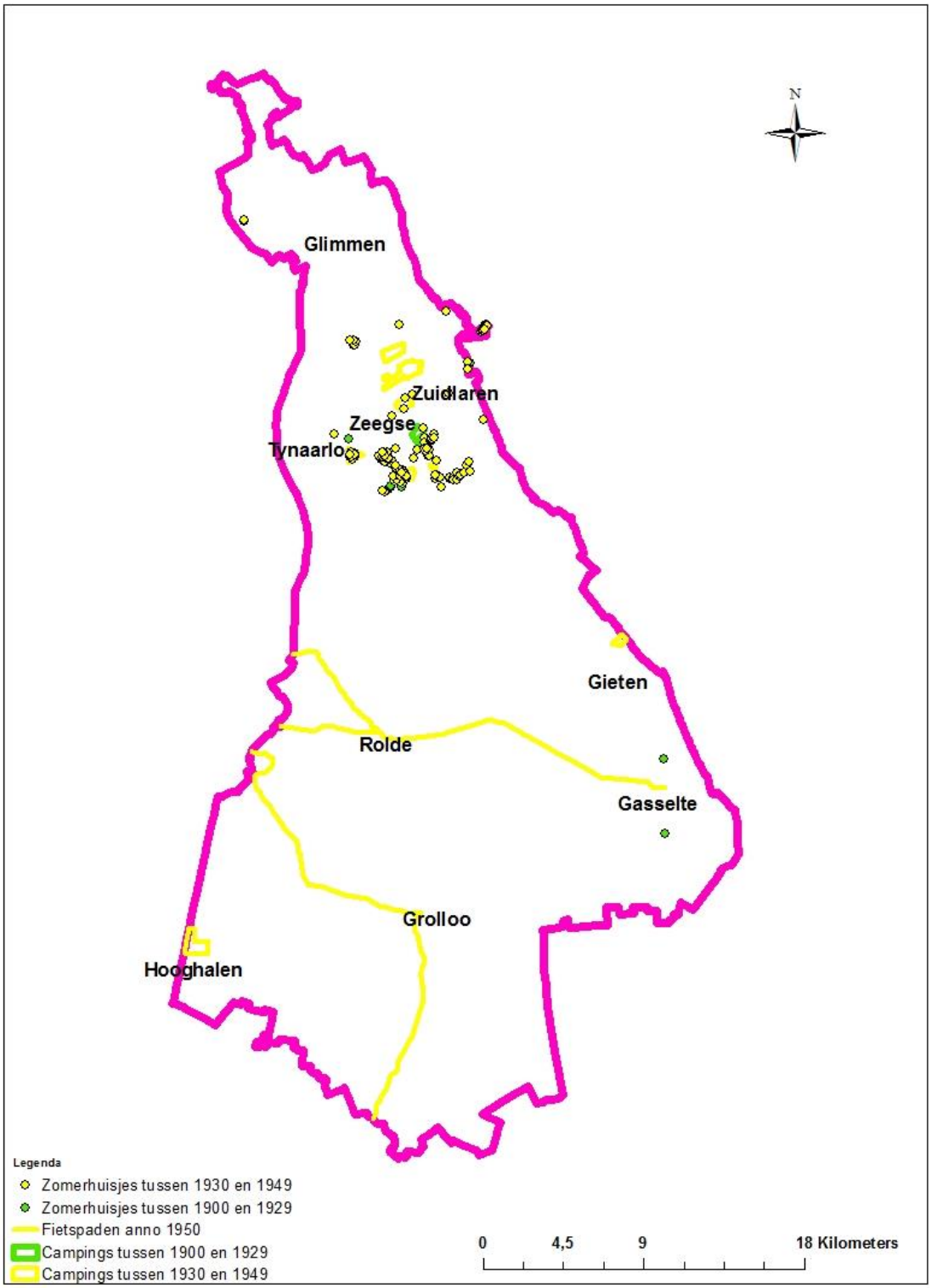
N
Glimmen
Zuidlaren
Zeegse
Tynaarlo
Gieten
Rolde
Gasselte
Grolloo
Hooghalen
Legenda
Zomerhuisjes tussen 1930 en 1949
Zomerhuisjes tussen 1900 en 1929
Fietspaden anno 1950
Campings tussen 1900 en 1929
Campings tussen 1930 en 1949
0
4,5
9
18 Kilometers

	Trekpleisters	1906	1928	1934	1939	1952	1958	1969	1974
NOORD									
1	Zuidlaardermeer	x	x	x	x	x	x	x	x
2	Kymmelsberg	x	x	x	x	x	x	x	
3	Kerk Anloo	x	x	x	x	x	x	x	x
4	Omgeving Zeegse	x	x	x	x	x	x	x	
5	Grafkelder Eext	x	x	x				x	
6	Balloerkuil	x	x		x		x	x	
7	Balloërveld		x					x	
8	Schaapskooi Eext			x					
9	Natuurbad Tynaarlo			x	x	x	x	x	
10	De Sprookjeshof							x	x
ZUID									
1	3 Beelden Gasselte	n.v.t.	x			x	x	x	
2	Fruitkweekerij Gasselte	n.v.t.	x	x		x	x		
3	Drouwenerzand	n.v.t.	x	x	x	x	x	x	x
4	Drents Museum	n.v.t.	x	x	x	x	x	x	x
5	Natuurgebied Hooghalen	n.v.t.		x				x	x
6	Dierenpark Emmen	n.v.t.			x	x	x	x	x
7	Nije Hemelriek	n.v.t.				x	x	x	x
8	't Zwanemeer Gieten	n.v.t.				x	x	x	x
9	Verkeerspark Assen	n.v.t.					x	x	x
10	Radiotelescopen Hooghalen	n.v.t.						x	x
11	Joods monument Westerbork	n.v.t.							x

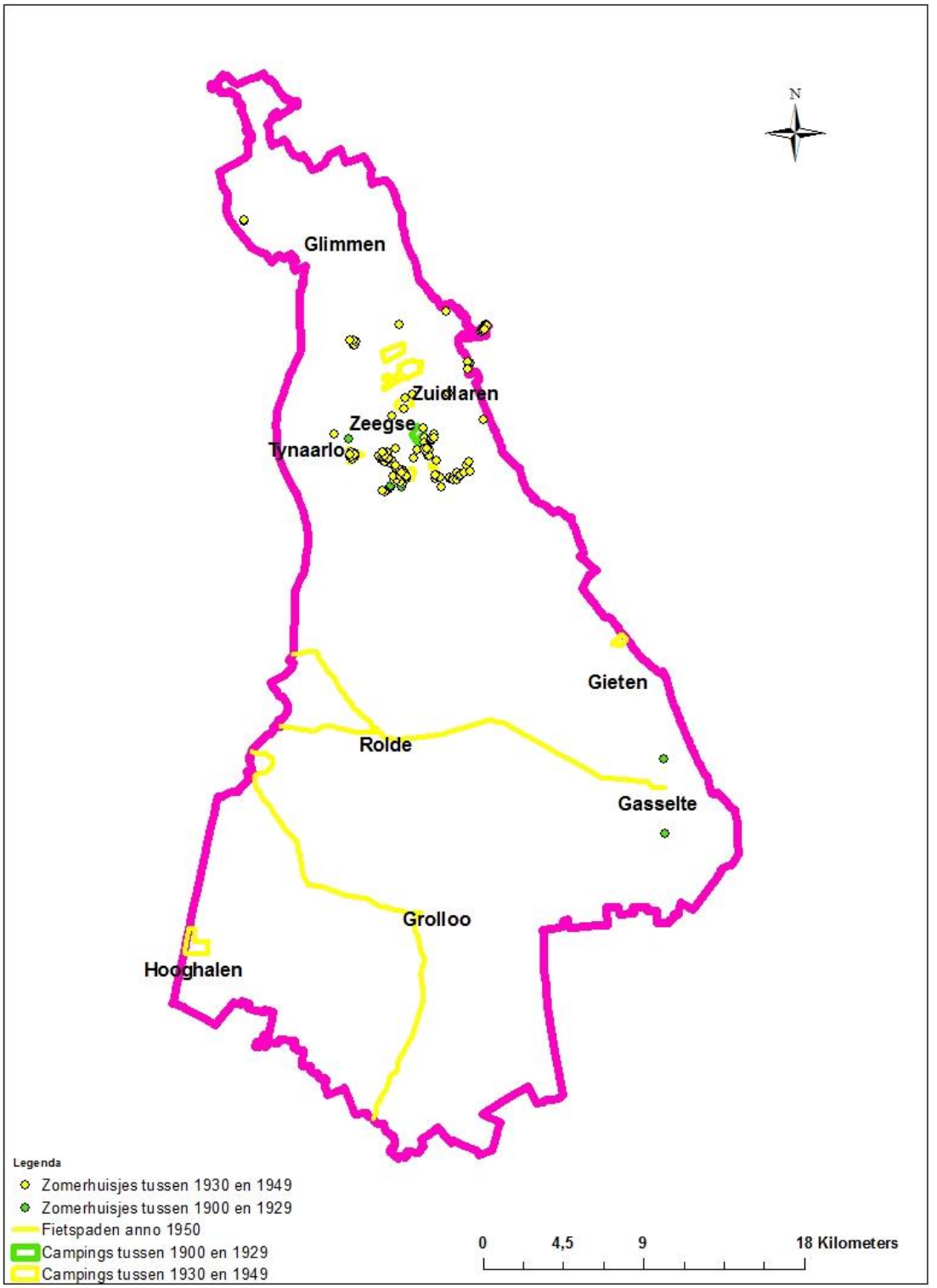
N
Glimmen
Zuidlaren
Zeegse
Tynaarlo
Gieten
Rolde
Gasselte
Grolloo
Hooghalen
Legenda
Zomerhuisjes tussen 1930 en 1949
Zomerhuisjes tussen 1900 en 1929
Fietspaden anno 1950
Campings tussen 1900 en 1929
Campings tussen 1930 en 1949
0
4,5
9
18 Kilometers

' 't Is werkelijk phantastisch op welke brute manier het natuurschoon langs dien weg is bedorven en ik noem slechts: Huize Hanneke, Metje,[...]. Het toppunt is wel "op de Barg" boven op een heuvel '

De inspecteur van Staatstoezicht op de Volksgezondheid van de sector Volkshuisvesting (1933)

Locatiekeuze

- Toeristen uit Groningen en omgeving
- Openbaar vervoer en de fiets
- Het recht op onbetaalde vakantiedagen
- Forensenkamperen

Periode van 1950 tot 1980

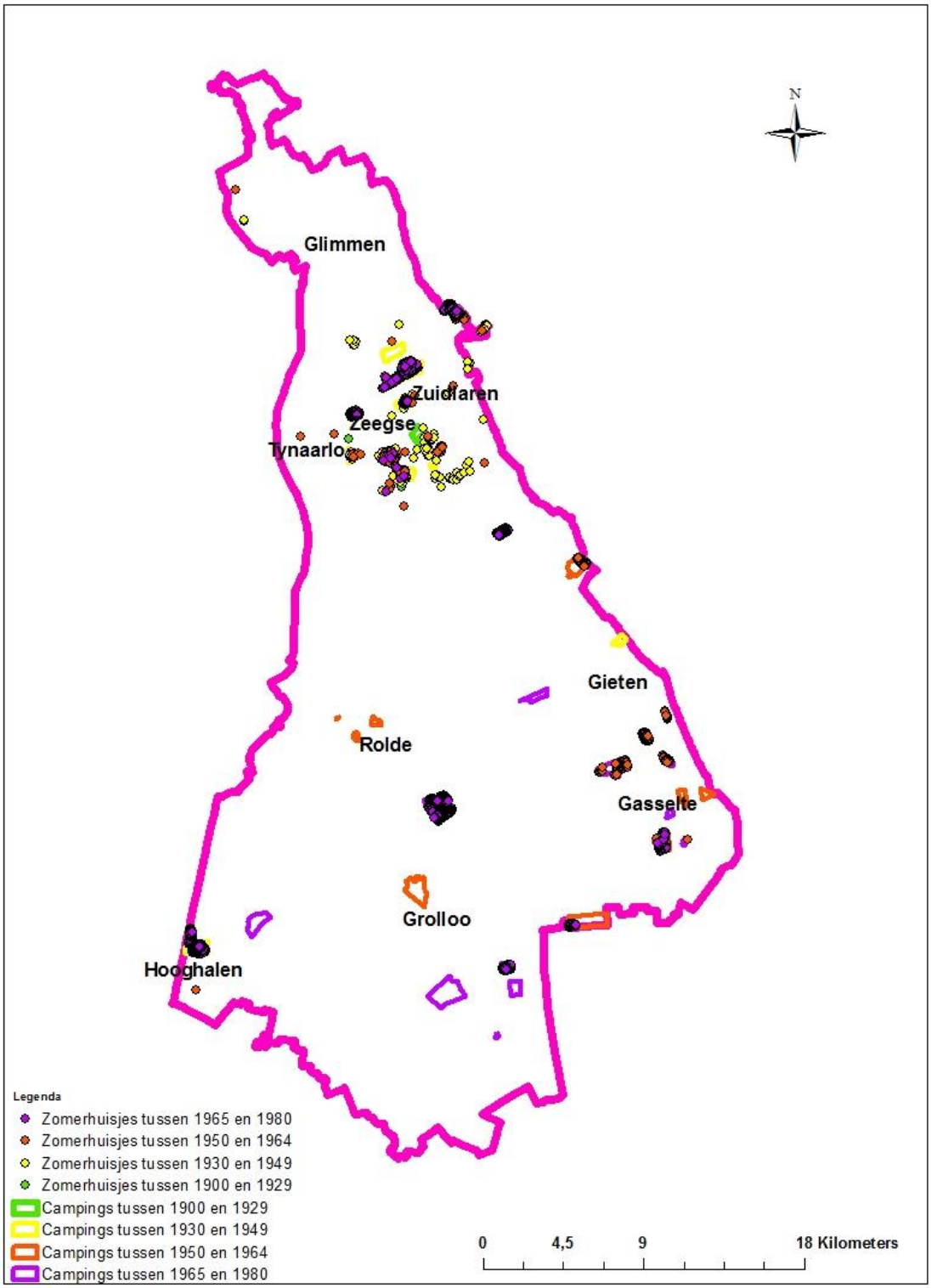
N
Glimmen
Zuidlaren
Zeegse
Tynaarlo
Gieten
Rolde
Gasselte
Grolloo
Hooghalen
Legenda
Zomerhuisjes tussen 1965 en 1980
Zomerhuisjes tussen 1950 en 1964
Zomerhuisjes tussen 1930 en 1949
Zomerhuisjes tussen 1900 en 1929
Campings tussen 1900 en 1929
Campings tussen 1930 en 1949
Campings tussen 1950 en 1964
Campings tussen 1965 en 1980
0
4,5
9
18 Kilometers

Oorzaken toename recreatie

- Economische vooruitgang
- Toename bereikbaarheid
- Sociale wetgeving
- Toename naamsbekendheid

Herkomst gewonnen inlichtingen VVV

Herkomst				
	1944	**1951**	**1965**	**1975**
Noorden	61,80%	63,20%	13,00%	20,80%
Westen	29,80%	19,00%	61,00%	50,70%
Oosten	5,00%	8,20%	9%	9,70%
Zuiden	2,00%	3,20%	14%	13,70%
Buitenland	1,40%	6,40%	3%	5,10%
Totaal	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

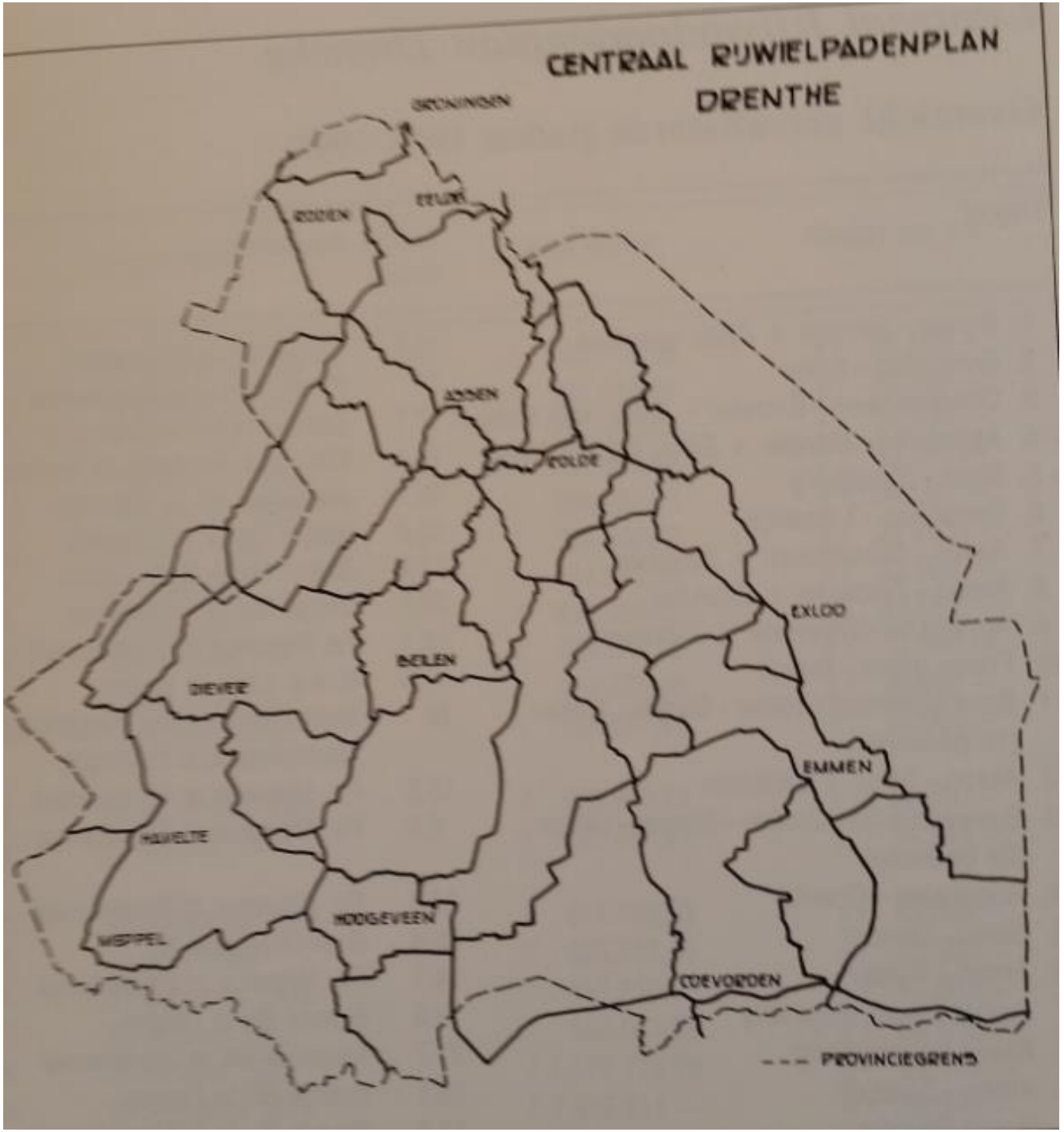
CENTRAAL RIJWIELPADENPLAN
DRENTHE
GRONINGEN
ASSEN
EXLOO
EMMEN
COEVORDEN
PROVINCIEGRENS

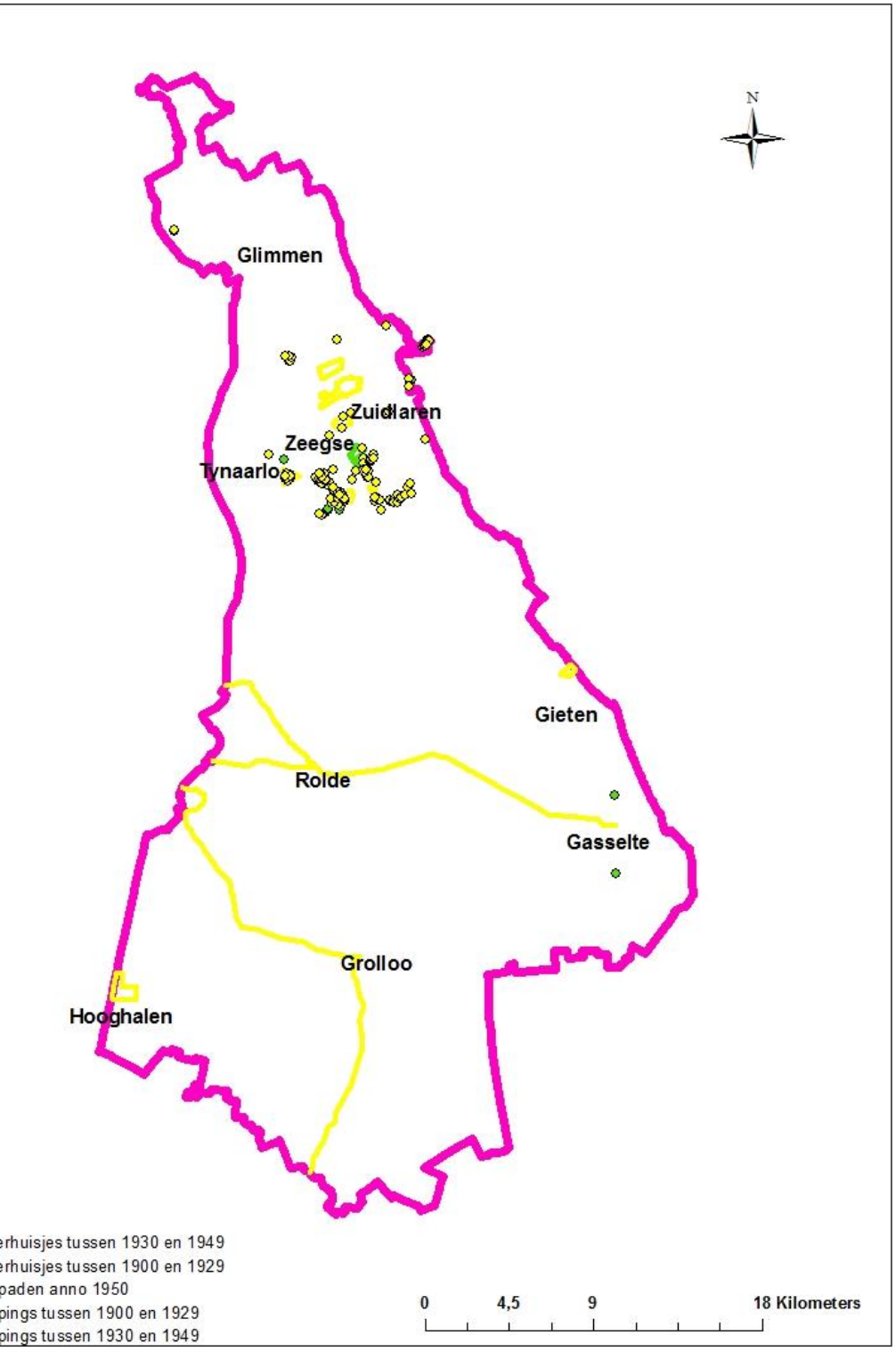
N
Glimmen
Zuidlaren
Zeegse
Tynaarlo
Gieten
Rolde
Gasselte
Grolloo
Hooghalen
erhuisjes tussen 1930 en 1949
erhuisjes tussen 1900 en 1929
paden anno 1950
pings tussen 1900 en 1929
pings tussen 1930 en 1949
0
4,5
9
18 Kilometers

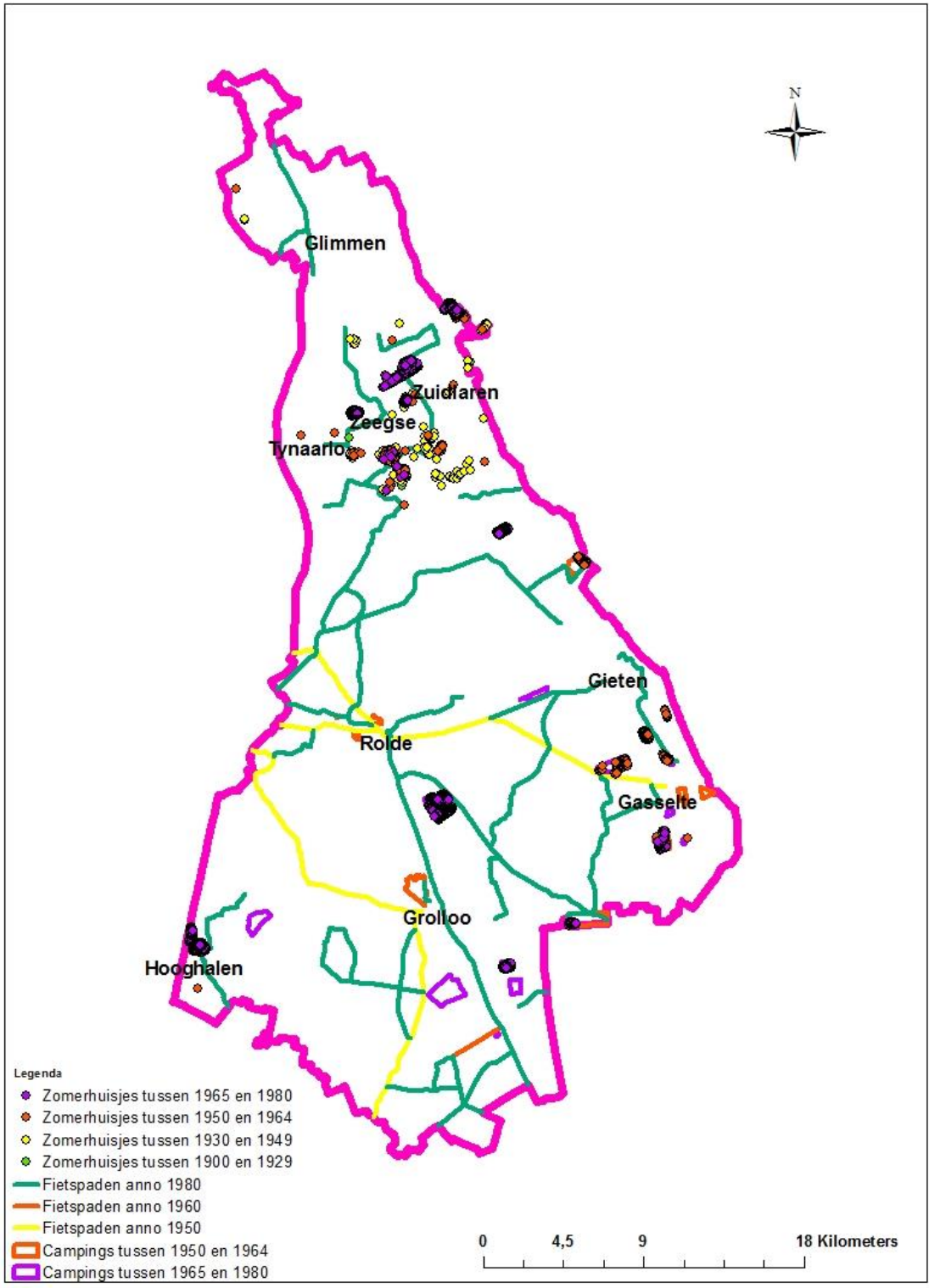
N
Glimmen
Zuidlaren
Zeegse
Tynaarlo
Gieten
Rolde
Gasselte
Grolloo
Hooghalen
Legenda
Zomerhuisjes tussen 1965 en 1980
Zomerhuisjes tussen 1950 en 1964
Zomerhuisjes tussen 1930 en 1949
Zomerhuisjes tussen 1900 en 1929
Fietspaden anno 1980
Fietspaden anno 1960
Fietspaden anno 1950
Campings tussen 1950 en 1964
Campings tussen 1965 en 1980
0
4,5
9
18 Kilometers

	Trekpleisters	1906	1928	1934	1939	1952	1958	1969	1974
NOORD									
1	Zuidlaardermeer	x	x	x	x	x	x	x	x
2	Kymmelsberg	x	x	x	x	x	x	x	
3	Kerk Anloo	x	x	x	x	x	x	x	x
4	Omgeving Zeegse	x	x	x	x	x	x	x	
5	Grafkelder Eext	x	x	x				x	
6	Balloerkuil	x	x		x		x	x	
7	Balloërveld		x					x	
8	Schaapskooi Eext			x					
9	Natuurbad Tynaarlo			x	x	x	x	x	
10	De Sprookjeshof							x	x
ZUID									
1	3 Beelden Gasselte	n.v.t.	x			x	x	x	
2	Fruitkweekerij Gasselte	n.v.t.	x	x		x	x		
3	Drouwenerzand	n.v.t.	x	x	x	x	x	x	x
4	Drents Museum	n.v.t.	x	x	x	x	x	x	x
5	Natuurgebied Hooghalen	n.v.t.		x				x	x
6	Dierenpark Emmen	n.v.t.			x	x	x	x	x
7	Nije Hemelriek	n.v.t.				x	x	x	x
8	't Zwanemeer Gieten	n.v.t.				x	x	x	x
9	Verkeerspark Assen	n.v.t.					x	x	x
10	Radiotelescopen Hooghalen	n.v.t.						x	x
11	Joods monument Westerbork	n.v.t.							x

180.000 bezoekers in 1962
ASSEN, Jeugdverkeerspark "De Gouverneurstuin"

Impact van de recreatie op het landschap

- Voor 1950 geringe invloed
  - Versnipperde recreatie in het noorden
  - Enkele routewijzers (bijbehorende zandfietspaden veelal verdwenen)
- Na 1950 complexere gevolgen
  - Invloed ging verder dan alleen de aanwezigheid van attracties, paden, verblijfsrecreatie en toeristen
  - Landschap ingericht naar de wens van de toerist
  - Positief is dat veel landschappelijke en cultuurhistorische waarden bewaard zijn gebleven
  - Negatief is hier en daar verval tot historische clichés

Hartelijk bedankt voor jullie aandacht!

Nog eentje, omdat ze zo leuk zijn